

för
En levande kyrka
kristdemokrater i Svenska kyrkan

Ordföranden har ordet

Förföljda kristna

Renodla personvalen i kyrkan

Riksstämman

KR på EFS' Rikskonferens

Under tre dagar, 9 – 11 maj, var jag utställare för Kristdemokrater för En levande kyrka. Platsen var EFS' välbesökta rikskonferens i Örnsköldsvik. Eftersom jag varit missionär i Etiopien för dåvarande Svenska kyrkans Mission (SKM) hade jag på Kristi Himmelsfärdsdagen dessutom en personlig inbjudan till ett internationellt nätverk bestående av tidigare och nu aktiva EFS- och SKM-missionärer i olika länder.

I Etiopien finns många projekt som startats upp av utländsk mission. De flesta har numera övertagits av den inhemska kyrkan. I vissa fall har det inneburit kraftigt försämrad ekonomi i den verksamhet, som missionen en gång byggde upp. Men det finns glädjande exempel på verksamhet, som har goda förutsättningar att leva vidare när missionen lämnar över ansvaret. Ett sådant är Aira sjukhus i västra Etiopien, där missionärparet Sennait och Erik Erichsen gjort stora insatser i 10 års tid. Förutom att själv operera behövande patienter vid sjukhuset har Erik utbildat ett antal inhemska läkare inom olika specialitetsområden. Aira sjukhus har därmed hög kompetens inom ett flertal olika specialiteter. Sjukhuset, som av läkare tidigare ansågs avsides beläget och föga attraktivt som arbetsplats, har idag ett mycket gott renommé och drar till sig läkare från när och fjärran.

Missionsivern inom EFS-rörelsen går inte att ta miste på. Under de tre dagarna

som ansvarig för KR:s monter fick jag emellanåt chansen att lyssna till gudstjänster och föredrag. Engagemanget i föredragen, livaktigheten och inlevelsen i förkunnelse och vittnesbörd, glädjen i sången..... Allt påminde mig om det jag en gång upplevde i Bodji i Etiopien, när den av regimen dittills stängda kyrkan öppnades igen och fylldes till bredden av gudstjänsttörstande människor vars lovsång tycktes få taket att lyfta!

Det var en glädje att få möta konferensdeltagarna i vår monter på Fjällräven Center i Örnsköldsvik. Svenska kyrkan behöver EFS! För oss, som vill ha En levande kyrka är EFS omistligt.

Jag fick nöjet att visa upp vår allra senaste logotyp, som på ett finurligt sätt kommunicerar både förbundets namn/målsättning i Hjärtat för En levande kyrka och beteckningen på valsedlarna (Kristdemokrater i Svenska kyrkan). Vi fick den 2 april avslag på vår begäran att få skriva förbundets namn på våra valsedlar. Makten i kyrkostyrelsen har talat. Vi går med glädje vidare, i Jesu fotspår för En levande kyrka!

Med önskan om en härlig sommar och mycket roligt inför kyrkovalet!

Thérèse Engdahl, Förbundsordförande

Ansvarig utgivare: Thérèse Engdahl
0734-35 40 68, therese.engdahl@enlevandekyrka.se
Redaktionskommitté: Bo Herou, Kristina Töyrä, Bertil Olsson, Lennart Sacrédeus, Lars-Erik Prosén, och Stanley Ekelund.

Förföljda kristna är något som engagerar Margareta Viklund. Just nu skriver hon på en motion till Kyrkomötet i ämnet.
– Jag har lärt känna många kristna som är på flykt för sin tros skull, berättar hon. Jag har mött dem i Turkiet, Irak, Iran, Syrien och i Afrika.

– Jag anser att Svenska kyrkan måste ta ställning och sitt ansvar.

Margareta Viklund har tre gånger tidigare motionerat med samma ämne. Och fått avslag lika många gånger.

– Den här gången yrkar jag på att kyrkan ska tillsätta en arbetsgrupp som funderar på problemet och föreslår hur kyrkan ska kunna agera. Vi är trots allt en världsvid kyrka med ansvar för varandra.

Margareta Viklund sitter nu sin första period i Kyrkomötet. Tidigare har hon suttit i Riksdagen för kristdemokraterna.

– Jag ställer inte upp för omval, fortsätter hon. Jag är drygt 80 år och tycker att jag är för gammal att fortsätta. Men jag ställer upp lokalt i Nacka.
– Jag tänker att det var den här tiden jag hade för Kyrkomötet.

Viklund berättar att Carl-Erik Sahlberg är en förebild för henne.

– Jag har besökt honom på Klara kyrka flera gånger. Han har då sammanfört mig med mindre lyckligt lottade människor.

– Då har jag lärt mig att se människan. Det är inte alltid den enskilda människan haft möjlighet välja väg i livet. Därför har jag också motionerat i Kyrkomötet om prostituerade och vad kyrkan kan göra för dem.
– Det gäller att se människan och hjälpa henne.

Margareta Viklund vägleds av sitt intresse för enskilda människor. Var gång hon engagerar sig ber hon Gud om vägledning. Vad hon ska göra med sitt engagemang och sin tid.

Margareta Viklund berättar att var gång hon engagerar sig, kyrkligt eller politiskt, vänder hon sig till Gud.

– Jag frågar honom däruppe vad han vill att jag ska göra här. Vad vill han att jag ska utträta. Hela tiden har jag sett till den enskilda människan. Det är intresset för människor som väglett mig.

Bo Herou

Renodla personvalen i kyrkan

I arbetet för att få mer levande och aktiva församlingar inom Svenska kyrkan behövs även en förändring av valsyste- met så att församlingsborna inte röstar uteslutande på listor från nominerings- grupper, utan enbart på personer.

Med renodlade personval kan väljarna stödja goda kandidater oavsett bakgrund och varifrån de nominerats, detta till skillnad från idag då kyrkovalet innebär att medlemmarna måste ta en valsedel med företrädare för en viss nominerings- grupp.

Det skulle innebära att samtliga nomine- rade kandidater förs upp på en gemen- sam valsedel, ett uttryck för att vi alla tillhör samma kristna kyrka, varefter väljaren får markera ett visst antal kan- didater han eller hon vill stödja, oavsett vilken nomineringsgrupp de eventuellt skulle tillhöra. Inget hindrar nämligen att den enskilde kandidaten anger sin tillhörighet till en specifik nominerings- grupp genom att markera dess förkort- ning inom parentes efter sitt namn.

Ekumeniskt är det synnerligen svårt att finna stöd för att vår kyrka baserar sina val av förtroendevalda renodlat på nomi- neringsgrupper och att väljaren därför måste acceptera ett helt paket – i stället för att kunna rösta på flera personer hämtade från olika nomineringsgrupper. Rätten att personrösta på tre personer är knutet till valsedeln och därmed också i praktiken till samma nomineringsgrupp.

Det går ju inte heller att frigöra sig ifrån det mindre smickrande faktum i ett

ekumeniskt perspektiv att tre av dagens nomineringsgrupper ytterst styrs av en sekulär partistyreelse, som i fallen S, C och SD. Det ger Stefan Löfven, Annie Lööf och Jimmie Åkesson tillika rollen som uppenbarligen högsta teologiska auktoritet, något som kanske inte ingick i kompetensbeskrivningen vid deras ord- förandeval. Vare sig i ett nationellt eller ett internationellt kyrkligt perspektiv är detta ett system som imponerar eller baseras på respekt för teologisk kunskap.

Den tiden borde alltså vara förbi när den förtroendevalde kan hänvisa till sin nomineringsgrupp och inte stå för sitt personliga ställningstagande och ansvar vid ett beslut. I arbetet att främja guds- tjänstlivet som församlingens centrum, en tydligare familjesatsning i kyrkan, stärkt diakoni samt finna former för hur frivilliginsatser kan uppmuntras mer är det alltså av stor vikt hur valsystemet ser ut.

Det är dags för att samtliga, inte en del, av Svenska kyrkans förtroendevalda utses på ett personligt mandat, utifrån ett personligt förtroende som kristen och församlingsbo – genom renodlade personval som slutar låsa in oss väljare att uteslutande rösta på en viss nomine- ringsgrupp.

Lenart Sacrédeus, Mora, ledamot av Kyrkomötet och Kyrkostyrelsen för Krist- demokrater för en levande kyrka (KR).

Debattinlägg i Kyrkans Tidning 2013-05-16

EFS' rikskonferens i Ö-vik 9-12 maj

Birgitta Sedin, ordförande i Här- nösands stiftskrets, språkar med en besökare vid KR's monter.

Kristdemokrater för En Levande kyrka deltog i EFS' rikskonferens i Örnskölds- vik den 9-12 maj 2013.

Hur du kan komma i kontakt med oss?

Stanley Ekelund

Kampanjledare

Kristdemokrater för En levande kyrka

073-351 39 13

stanley.ekelund@enlevandekyrka.se

Gilla oss på
Facebook

www.facebook.com/enlevandekyrka

Riksstämman omvalde KR-ledningen. Rossipal ny i FS.

Riksstämman för Kristdemokrater för En levande kyrka (KR) i S:ta Birgittakyrkan i Knivsta omvalde såväl förbundsordföranden Therese Engdahl från Lunds stift som vice förbundsordföranden Göran Sagen från Västerås stift.

Ny i förbundsstyrelsen blev Kerstin Rossipal från Stockholms stift. Hon efterträder Stig-Arne Persson från Karlstad stift, som önskade gå ned till en ersättarplats. I kyrkomötet är KR femte störst med 19 ledamöter av de totalt 251. Starkast väljarstöd och flest medlemmar har KR för en levande kyrka i Stockholms och Luleå stift. I kyrkomötet har förbundet invalda företrädare från samtliga stift.

Inför kyrkovalet den 15 september ser sig En levande kyrka (KR), grundat 2004 som fristående kyrkovaletsförbund, teologiskt som den ekumeniskt inriktade nomineringsgruppen i kyrkomötet.

Särskilt fokus vill förbundets förtroendevalda lägga på att främja en kyrka med gudstjänstlivet som församlingens centrum, en tydligare familjesatsning, stärkt diakoni samt finna former för hur frivilliginsatser kan uppmontras mer.

Lennart Sacrédeus, Mora, ledamot av Kyrkomötet och Kyrkostyrelsen för Kristdemokrater för en levande kyrka (KR).

Göteborg

Karl-Gunnar Svensson, 076-677 32 33
kalle.svensson@kristdemokraterna.se

Härnösand

Birgitta Sedin, 070-654 72 89
birgitta.sedin@sensus.se

Karlstad

Stig-Arne Persson, 070-274 38 17
stigarne.kr@live.se

Linköping

Per Larsson, 070-288 21 34
per.larsson@kristdemokraterna.se

Luleå

Lilian Nilsson, 070-246 86 64
lilian-kjell.n@allt1.se

Lund

Thérèse Engdahl, 073-435 40 68
therese.engdahl@enlevandekyrka.se

Skara

Jessica Rytter, 070-520 53 63
jessicarytter@yahoo.com

Stockholm

Elisabet Hillbratt, 073-656 51 12
stockholm@enlevandekyrkan.se

Strängnäs

Göran Pettersson, 070-515 06 86
rundstigen@bredband.net

Uppsala

Iris Denstedt-Stigzelius, 070-517 60 31
iris.denstedt-stigzelius@kristdemokraterna.se

Västerås

Lennart Sacrédeus, 070-630 10 53
lennart.sacredeus@kristdemokraterna.se

Växjö

Bertil Olsson, 070-675 46 46
bertil.olsson@enlevandekyrka.se

Visby

I Visby stift har vi ingen stiftskrets.
Nils-Ola Andersson, 070-668 63 71
nils-ola.andersson@tavelsjo.se

Förbundsstyrelsen

Förbundsordförande

Thérèse Engdahl, Lunds stift

Vice förbundsordförande

Göran Sagen, Västerås stift

Ledamöter

Bertil Olsson, Växjö stift

Bo Herou, Lunds stift

Ingvar Hansson, Linköpings stift

Kristina Töyrä, Luleå stift

Kerstin Rossipal, Stockholms stift

Lars-Erik Prosén, Uppsala stift

Marianne Kronbäck, Göteborgs stift

Ersättare

Stig-Arne Persson, Karlstads stift

Irène Oskarsson, Linköpings stift

Helena Klahr Fast, Skara stift

B

Returadress: Kristdemokrater för En levande kyrka, Lillsjöberg 24, 922 66 Tavelstö

Årligen arrangerar Lunds stiftskrets en kyrksöndag. Senast i Kyrkhult i nordvästra Blekinge. För övrigt samma bygd som såg Harry Martinsson födas och växa upp. Något han skildrade i Nässlorna blomma från 1935.

Ett fyrtiotal personer kom till denna kyrksöndag som bjöd på mässa och rundvandring på kyrkogården.

En av dagens föreläsningar handlade om en gammal bibel från den danska tiden. En bibel tryckt 1633 och nu i Spjutstorps kyrka, Brösarp-Tranås församling på Österlen.

Bibeln gavs till Spjutstorps kyrka i slutet av 1800-talet av en bonde till minne av hans föräldrar. Han hade själv köpt bibeln av en familj i Skälmershult strax utanför Kyrkhult för 100

riksdaler. En ansevärd summa vid slutet av 1800-talet. Priset motsvarade mer än vad en produktiv ko kostade.

Bara historien hur han kom över bibeln är värd en egen berättelse.

Historien bakom dessa danska biblar är intressant ur både ett svenskt och danskt perspektiv.

Genom fredsavtalet 1658 blev Skåne och Blekinge svenskt. I fredsavtalet stadgades

att menigheten fortsättningsvis skulle undervisas enligt dansk kyrkoordning på danska.

Upprepade strider och uppror under senare delen av 1600-talet ledde till att den svenska statens repression skärptes. Och på 1680/90-talet ställdes prästerna, ofta med danskt ursprung, inför tre val:

1. Svära svenske konungen trohet och undervisa församlingen på svenska.
2. Flytta till Danmark.
3. Mista huvudet.

I samband med detta samlades de danska biblarna in och brändes.

Biblarna hade ett stort ekonomiskt, teologiskt och också nyhetsvärde. Därför gömdes många undan. Eftersom de inte användes är de fortfarande ofta i mycket gott skick.

I Brösarp-Tranås församling finns två av dessa danska biblar bevarade. Den andra bibeln, i dag i Skåne-Tranås kyrka, har en än mer intressant historia.

Något som kommer att berättas senare.

Bo Herou

Moses avbildas i äldre bilder med två horn. Detta efter en felöversättning av att han kommer från berget med strålomslutet huvud. Först under slutet av 1700-talet rättades detta översättningsfel.